

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-575

13.7.2023

Gjensidige Forsikring ASA

Motorvogn

Hull i veien – plutselig ytre påvirkning?

Sikrede meldte om en bilskade etter at han hadde kjørt ned i et hull i veien. Foretaket avsto dekning med henvisning til vilkårene om at skaden måtte være en følge av "*plutselig ytre påvirkning*", og at det var unntak for "*Slitasje og skader som utvikles gradvis*". Foretaket viste til takstrapport om at fjærskål var knekt pga. rust og hevdet skadet del ville tålt et hull i veien om den ikke var rusten. Sikrede var uenig i avslaget. Han viste til at bilen var EU godkjent, at en verksmester hadde opplyst at den ville blitt EU godkjent på kontroll to uker etter uhellet, og at han bl.a. hadde snakket med en industrimekaniker med 30 års erfaring. Sikrede hevdet det var umulig ut fra bildene og fastslå at hovedårsaken til skaden var rust. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig og viste til at kjøringen ned i hullet kun utløste en skade som uansett ville inntruffet, slik at det ikke var naturlig å si at kjøringen var en "medvirkende årsak" til skaden.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 18 088 - egenandel

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om sikredes bilskade er dekket av hans kaskoforsikring.

Det følger av vilkårene i kaskoforsikringen at skade som dekkes er "*Skade på kjøretøyet som følge av plutselig ytre påvirkning*", og at "*Slitasje og skader som utvikles gradvis*" ikke dekkes.

Sikredes bil (Toyota Corolla, reg. 2007) ble 11.1.23 skadet etter at han hadde kjørt ned i et hull i veibanen. Sikrede meldte skaden 13.1.23 til foretakets samarbeidspartner på vei hjelp som registrert skadesaken og bestilt leiebil.

Det følger av takstrapporten etter verkstedets besiktigelse 16.1.23 at reparasjon ville omfatte skifte av fjær, nav med ABS-sensor og støtdemper, at bilens kilometerstand var 243 525, og at "*Kunde kjørt i et hull i veien, demperskål knakk og ABS feil bak*". I en melding samme dag skrev verkstedet at "*Sender tilbud etter kunde ringte, kjørt i hull, fjærskåla venstre foran er knekt og falt ned, ABS sensor er gåen venstre bak, feil i sensor. Komplett nav*".

Foretakets takstmann ba 17.1.23 verkstedet om flere bilder av skadene og bruddet på fjæren for å vurdere dekning av det og skrev også at:

ABS sensor kan ikke ha noe med dette å gjøre.
Bilen har gått 200 000++

Verkstedet sendte bilder av fjæren 19.1.23, og takstmann sendte samme dag melding til verkstedet om at skaden ikke var dekningsmessig, og at "*Her er det tydelig at fjærskåla er knekt pga rust*".

Foretaket avsto 20.1.23 å dekke bilskaden med bl.a. følgende begrunnelse:

Skaden er vurdert av teknisk konsulent

Av takstrapporten fremgår at det er fjærskål som er knekt grunnet rust. Denne hadde tålt et hull i veien om den ikke var rusten

I forsikringsvilkårene fremgår det at følgende skader dekkes:

Skade på kjøretøyet som følge av plutselig ytre påvirkning

Følgende skader dekkes ikke:

Slitasje og skader som utvikles gradvis

Sikrede ble samme dag informert via skadechatten om at leiebilen måtte leveres inn:

Viser til vårt svar under og informerer om at vi da ikke dekker leiebil videre. Leiebil må derfor leveres inn eventuelt avklare med Hertz at du står for kostnader videre selv fra dags dato.

Fra vilkår om leiebil "Ved reparasjon dekket av Bil Kasko dekkes leiebil av tilsvarende størrelse som den forsikrede bil"

Sikrede var uenig i avslaget og påpekte 20.1.23 følgende:

[...] Det er normalt å få rust på kjøretøy etterhvert som årene går. Dette påvirker ikke sikkerheten på kjøretøyet. Bilen ville blitt godkjent i EU kontroll med denne rusten.

Jeg påstår derfor at dere er pliktig å reparere skaden, eventuelt betale ut skadeerstatningen. Og dekke leiebil til denne saken er avgjort, eller kjøretøyet er reparert.

Jeg gjør oppmerksom på at jeg er handikappet og ikke kan være uten bil. Min bil var en såkalt 'trygdebil'. Jeg har også kreft med spredning til lungene. Uhelbredelig. Dere stiller dere selv i et dårlig lys av flere årsaker her. [...]

Sikrede leverte inn bilen 24.1.23. Foretaket mottok faktura fra Hertz bilutleie 26.1.23 på kr 5 126 for leie av bilen fra 13.1.23 til 24.1.23, men returnerte den med melding om at det ikke dekket den.

Foretaket svarte sikrede 24.1.23 at det fastholdt avslaget. Fra svaret hitsettes:

[...] Det er ingenting som tilsier at bilen har vært utsatt for en type ytre påvirkning som den ikke er ment til å tåle (hull i veibanen) Støtdemper festet var gjennomrustet og derfor tåler den ikke lengre det den i utgangspunktet var ment å tåle. Her er det altså snakk om bruksslitasje/vedlikehold og ikke en kaskoskade. Dette går da under slitasje og skader som utvikles gradvis. (rust)

Sikrede var fortsatt uenig og ga tilbakemeldinger til foretaket 24.1.23 og 25.1.23. Sikrede påpekte 24.1.23 bl.a. at:

Jeg har snakket med verksmester. Det var ikke en ødelagt del. Tvertimot så ville faktisk bilen blitt godkjent i EU kontrollen som den skulle hatt nå i februar måned.

Det som ødela bilen var et synkehull som jeg traff midt på fordi det var mørkt ute og vanskelig å se. Og du prater tullball. Det var et dypt hull og stor nok diameter til en skikkelig smell. Jeg er heller ikke den eneste som har kjørt nedi det. Og ikke den eneste som har fått skadet bilen der.

Sikrede krever dekning for reparasjonsutgifter på kr 18 088 for skade på bil og anfører at den skyldes at han kjørte i et synkehull i veien. Bilen var EU-godkjent og ville ifølge verksmester hos Toyota også blitt det ved ny EU-kontroll han skulle hatt to uker etter uhellet. Sikrede mener bilde tatt av verkstedet ved innlevering av bilen ikke viser at rust var hovedårsaken til at skaden oppsto eller om det er rust i bruddet eller blankt metall.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at kaskoforsikringen dekker "Skade på kjøretøyet som følge av plutselig ytre påvirkning". Spørsmålet er hvilke "ytre" forhold som gjorde at fjærdelen knakk, herunder om det skyldtes angrepet av rust eller påvirkningen som følge av at det ble kjørt ned i en dump i veibanen. Nemndspraksis tilsier at en skade som utløses ved en påvirkning som er dekket, men som samvirker med en påvirkning som er unntatt dekning, skal bedømmes etter hva

som er den betingende årsaksfaktoren for skaden, jf. FinKN 2018-770 om at *"dette betyr at såfremt feilaktig konstruksjon er en nødvendig betingelse for skaden, er den unntatt selv om den er utløst av snøpress"*. Foretaket viser til uttalelse fra takstmann om at en fjærskål skal tåle at bilen treffer en dump, en grop eller et hull i veien. Videre viser foretaket til at det tydelig fremkom av verkstedets bilder at det var mye rust på fjær og fjærskål, samt at rust og korrosjon gjorde at styrken på komponenten svekket seg over tid, slik at den etter hvert måtte knekke, enten av seg selv eller ved en kortvarig ekstra belastning. Ifølge foretaket oppsto ikke skaden *"som følge av"* den ytre påvirkningen hullet i veibanen representerte, men som følge av at rust hadde innvirket på egenskapene til den skadde delen. Foretaket hevder skaden mest sannsynlig ikke ville oppstått på denne måten om delen ikke var rustet, at rust ikke oppstår *"plutselig"*, men gradvis over tid, og det viser til at slitasje og skade som oppstår over tid ikke dekkes iht. vilkårene. Sammenlignet med rusten på delen, så blir det forholdet at bilen traff en dump en for beskjedne årsak til at det kan sies at skaden oppstod *"som følge"* av den. Hvorvidt bilen hadde passert den neste periodiske kontrollen eller ikke endrer ikke foretakets syn. Det konkluderer med at det ikke er sannsynliggjort et forsikringstilfelle og mener skaden på fjærskålen, som har utviklet seg over tid, og skaden på ABS-sensoren, ikke er omfattet av kaskodekningen. Ifølge foretaket kan skaden på ABS-sensoren ikke ha oppstått i et slik tilfellet som sikrede legger til grunn at forårsaket skaden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på bil.

Sikredes forsikring omfatter "Skade på kjøretøyet som følge av plutselig ytre påvirkning", men har unntak for "Slitasje og skader som utvikles gradvis".

Nemnda forstår sikredes forklaring og verkstedets uttalelse slik at demperskålen knakk i forbindelse med at sikredes kjørte i et synkehull i veien. Dette er i utgangspunktet en plutselig, ytre påvirkning. Det står ikke direkte i uttalelsen at kjøring i hullet er en nødvendig betingelse for skaden, men nemnda legger ut fra sikredes forklaring dette til grunn.

Foretakets takstmann uttaler etter å ha mottatt bilder av fjæren at skaden ikke er omfattet av forsikringen, og at *"Her er det tydelig at fjærskåla er knekt pga rust"*. Uttalelsen fremstår som utilfredsstillende kort som grunnlag i et skadeoppgjør, men den bekreftes av de fremlagte bildene.

Rust er verken plutselig eller ytre, men slitasje, og skade pga. rust er omfattet av unntaket for "skader som utvikles gradvis".

Ut fra dette er skaden dels en følge av kjøring i synkehullet, som er dekket, dels en følge av slitasje, som er unntatt. Uttalelsen fra takstmannen kan likevel tilsi at rust er den eneste årsaken, og at kjøringen i hullet ikke har hatt noen betydning. Nemnda forstår dette slik at kjøringen i hullet her utløste en skade som uansett ville inntreffe slik at det ikke er naturlig å si at kjøringen var en "medvirkende årsak" til skaden, jf. FSN 2011-006. Nemnda peker for øvrig på at selv om man legger til grunn at kjøring i hullet var en medvirkende årsak, måtte unntaket for rust i dette tilfellet slå gjennom. Unntaket er bare relevant hvor det kombineres med en plutselig ytre årsak fordi det ellers ikke er noen ansvarsbærende klausul som kommer til anvendelse. Hvis unntaket ikke ble anvendt når det virket sammen med en årsak som var dekket, ville det derfor ikke få noen betydning.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).